

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda a ve věcech politických stran a politických hnutí složeném z předsedy senátu Tomáše Langáška, soudkyně Michaely Bejčkové a soudců Radana Malíka (soudce zpravodaj), Petra Mikeše, Pavla Molka, Milana Podhrázkého a Ivo Pospíšila v právní věci navrhovatelky: **vláda**, sídlem nábreží Edvarda Beneše 4, Praha 1, za kterou jedná Mgr. et Mgr. Tomáš Jirovec, ředitel odboru voleb, adresa pro doručování: Ministerstvo vnitra, náměstí Hrdinů 3, Praha 4, a účastnice řízení: politická strana **Československá strana socialistická**, IČO 49628763, sídlem Palackého 77/1, Přerov, o návrhu na pozastavení činnosti politické strany,

t a k t o :

- I. Činnost politické strany Československá strana socialistická **se pozastavuje.**
- II. Navrhovatelce **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Dne 27. listopadu 2023 podala navrhovatelka u Nejvyššího správního soudu návrh na pozastavení činnosti politické strany Československá strana socialistická (dále jen „politická strana“) podle § 15 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích (dále jen „zákon o politických stranách“). Návrh odůvodnila tím, že politická strana nepředložila výroční finanční zprávy za roky 2019, 2020, 2021 a 2022, a to přesto, že ji Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí (dále jen „úřad“) opakovaně shledal vinnou ze spáchání přestupku podle § 19j odst. 2 zákona o politických stranách. Navrhovatelka odkázala na příkazy úřadu ze dne 6. října 2020 č. j. UDH-2283/2020, ze dne 26. srpna 2021 č. j. UDH-01822/2021, ze dne 16. června 2022, č. j. UDH-01444/2022, a ze dne 21. června 2023 č. j. UDH-01586/2023, a na podnět úřadu ze dne 29. srpna 2023, č. j. UDH-01855/2023.

[2] Politická strana, ač Nejvyšším správním soudem vyzvána, se k návrhu ve stanovené lhůtě nevyjádřila.

[3] Nejvyšší správní soud rozhodl s presumovaným souhlasem účastníků řízení bez nařízení jednání podle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“).

[4] Podle § 4 písm. a) zákona o politických stranách nemohou vznikat a vyvíjet činnost strany a hnutí, které porušují ústavu a zákony nebo jejichž cílem je odstranění demokratických základů státu. Z § 19h odst. 1 zákona o politických stranách vyplývá povinnost stran a hnutí předložit každoročně do 1. dubna úřadu výroční finanční zprávu. Podle § 14 odst. 1 zákona o politických stranách může být činnost strany a hnutí rozhodnutím soudu pozastavena, jestliže je jejich činnost v rozporu mimo jiné s § 19h tohoto zákona.

[5] Ustanovení § 15 odst. 1 zákona o politických stranách zakládá příslušnost Nejvyššího správního soudu rozhodovat o rozpuštění strany a hnutí, pozastavení činnosti strany a hnutí a o znovuoobnovení jejich činnosti. Návrh podá vláda; pokud tak neučiní do 30 dnů od doručení podnětu, může návrh podat prezident republiky. O návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí, pozastavení nebo znovuoobnovení jejich činnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu pátého s. ř. s.

[6] Z obsahu spisu Nejvyšší správní soud ověřil tvrzení navrhovatelky a konstatuje, že příkazem ze dne 6. října 2020 č. j. UDH-2283/2020 byla politická strana shledána vinnou ze spáchání přestupku podle § 19j odst. 2 písm. d) zákona o politických stranách, neboť nepředložila výroční finanční zprávu za rok 2019, příkazem ze dne 26. srpna 2021 č. j. UDH-01822/2021 byla politická strana shledána vinnou ze spáchání přestupku dle téhož ustanovení zákona o politických stranách, neboť nepředložila výroční finanční zprávu za rok 2020, příkazem ze dne 16. června 2022, č. j. UDH-01444/2022 byla politická strana shledána vinnou ze spáchání přestupku dle téhož ustanovení zákona o politických stranách, neboť nepředložila výroční finanční zprávu za rok 2021, a příkazem ze dne 21. června 2023 č. j. UDH-01586/2023 byla politická strana shledána vinnou ze spáchání přestupku dle téhož ustanovení zákona o politických stranách, neboť nepředložila výroční finanční zprávu za rok 2022. Z podnětu úřadu k pozastavení činnosti politických stran a politických hnutí ze dne 29. srpna 2023 č. j. UDH-01855/2023 vyplývá, že u politické strany nedošlo k nápravě (dodatečnému splnění povinnosti předložit výroční finanční zprávy) ani po opakovaném pravomocném uložení správního trestu.

[7] Nejvyšší správní soud neobdržel informace, že by se uvedený skutkový stav do dne vydání tohoto rozsudku změnil (§ 96 s. ř. s.).

[8] Na základě uvedených skutečností Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podaný návrh je důvodný, neboť z údajů obsažených ve spise je zřejmé, že politická strana nesplnila zákonem uložené povinnosti, jelikož v zákonem stanoveném termínu, ani později, nepředložila příslušnému orgánu, tj. úřadu, výroční finanční zprávy za roky 2019, 2020, 2021 a 2022. Politická strana tak opakovaně nesplnila zákonnou povinnost stanovenou

v § 19h zákona o politických stranách, přičemž nesplnění této povinnosti představuje zvláštní a samostatný důvod, pro který může Nejvyšší správní soud rozhodnout o pozastavení činnosti strany nebo hnutí.

[9] Ze smyslu § 14 odst. 1 zákona o politických stranách je zřejmé, že za situace, kdy politická strana nebo politické hnutí výroční finanční zprávu nepředložily buď vůbec, anebo ji nepředložily se zákonem požadovanými náležitostmi, a kdy se tak stalo opakovaně, opodstatňuje takové porušení § 19h zákona o politických stranách pozastavení činnosti politické strany nebo politického hnutí. Nejvyšší správní soud při svém rozhodování vycházel i z nálezu Ústavního soudu ze dne 18. října 1995 sp. zn. Pl. ÚS 26/94, N 62/4 SbNU 113, vyhlášeného pod č. 296/1995 Sb., podle kterého strany a hnutí, které trvale porušují zákon (tedy nikoli takové, které zákon jednorázově porušily, nýbrž porušování zákona z jejich strany má charakter perpetuálního chování – viz § 4 zákona), nemohou vyvíjet činnost, neboť tímto opakovaným porušováním zákonů ohrožují demokratické základy státu. Smyslem institutu pozastavení činnosti politické strany nebo hnutí je v těchto případech vytvořit právní rámec pro nápravu vadného stavu, a pokud k této nápravě ve stanovené lhůtě nedojde, k následnému podání návrhu na rozpuštění politické strany nebo hnutí. Podle § 14 odst. 2 zákona o politických stranách totiž mohou strany a hnutí při pozastavení činnosti činit pouze úkony zaměřené na odstranění stavu, který byl důvodem k rozhodnutí soudu o pozastavení jejich činnosti, a to nejdéle po dobu jednoho roku. Trvají-li i nadále skutečnosti, pro které byla činnost strany nebo hnutí pozastavena, podají orgány uvedené v § 15 zákona o politických stranách návrh na rozpuštění strany nebo hnutí. Podle § 14 odst. 3 citovaného zákona platí, že pokud dojde ve stanovené lhůtě k odstranění stavu, který byl důvodem pro pozastavení činnosti strany a hnutí, považuje se činnost strany a hnutí za řádně obnovenou dnem, kterým byla stanovená povinnost uznána za splněnou příslušným orgánem (k tomu viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. srpna 2007 č. j. Obn 1/2006-11, č. 1386/2007 Sb. NSS). Jinými slovy, ačkoliv Nejvyšší správní soud na základě zjištěných skutečností rozhodl o pozastavení činnosti politické strany, nic jí nebrání v tom, aby bezprostředně po dodatečném splnění zákonných povinností pokračovala ve své činnosti v plném rozsahu.

[10] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. Procesně úspěšné navrhovatelce, která by jinak měla na náhradu nákladů právo, nevznikly v souvislosti s řízením před Nejvyšším správním soudem náklady nad rámec její běžné činnosti, ze spisu ani jiné nevyplývají, proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky podle soudního řádu správního přípustné, vyjma obnovy řízení (§ 111 až § 119 s. ř. s.).

Politická strana **je oprávněna** podat návrh podle článku 87 odst. 1 písm. j) Ústavy České republiky, jestliže tvrdí, že rozhodnutí o pozastavení její činnosti není ve shodě s ústavními nebo jinými zákony. Návrh lze podat ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k Ústavnímu soudu, podání návrhu má odkladný účinek (§ 73 a § 79 odst. 1 věta druhá zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu).

Tomáš Langášek
předseda senátu